

Poštovani članovi Hrvatske ljekarničke komore,

Na temelju pitanja koje je Hrvatska ljekarnička komora zaprimila od magistara farmacije u vezi primjene Zakona o zaštiti potrošača (NN 19/22, u daljnjem tekstu: Zakon), od nadležnog su Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Uprave za trgovinu i politiku javne nabave, zatražena dodatna tumačenja.

Niže su navedeni upiti i dostavljena tumačenja:

- **Je li korištenje jednonamjenskih vrijednosnih kupona podložno isticanju dviju cijena?**

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Ako su jednonamjenski vrijednosni kuponi sredstvo plaćanja, na njih nije primjenjiva odredba članka 19. kojim se propisuju posebni oblici prodaje.

Ako se pitanje odnosi na mogućnost odobravanja kupovanja jednonamjenskih vrijednosnih kupona po sniženoj cijeni, jednonamjenski vrijednosni kuponi tretiraju se kao proizvod te je u slučaju bilo kakvog sniženja cijene jednonamjenskih vrijednosnih kupona poput npr. poklon bonova, potrebno istaknuti sniženu cijenu i najnižu cijenu koju je taj kupon imao u razdoblju od 30 dana koji su prethodili sniženju.

- **Koja cijena je referentna cijena za svako naknadno sljedeće sniženje koje nastupa unutar 30 dana od početka posebnog oblika prodaje za taj proizvod (ukoliko su sniženja unutar tih 30 dana bila isprekidana te su proizvodi u tim isprekidanim razdobljima bili na redovnoj cijeni)**
 - a) **za isticanje snižene cijene?**
 - b) **za kalkulaciju snižene cijene?**
 - c) **za popust u obliku postotka koji se ističe u odnosu na tu cijenu?**

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Referentna cijena za određivanje snižene cijene je najniža cijena proizvoda koju je isti imao u razdoblju od 30 dana koji su prethodili tom posebnom obliku prodaje. To će biti redovna cijena samo u slučaju ako je redovna cijena ujedno bila i najniža cijena u razdoblju od 30 dana koji su prethodili tom posebnom obliku prodaje/sniženju (odnosno u razdoblju od 30 dana od samog dana prije početka posebnog oblika prodaje, isti proizvod nije bio predmet niti jednog drugog posebnog oblika prodaje).

Ako je u opisanom razdoblju proveden poseban oblik prodaje tog proizvoda, snižena cijena će se morati računati u odnosu na tu cijenu, stoga sama snižena cijena ne može biti niti jednaka niti viša od najniže cijene koju je proizvod imao u opisanom razdoblju.

- **Može li ljekarna koja primjenjuje sniženja cijena češće nego jednom u 30 dana, obavijestiti potrošača o svim prethodnim cijenama unutar tih 30 dana na način da iskaže redovnu cijenu, najnižu cijenu tijekom razdoblja od 30 dana prije provođenja posebnog oblika prodaje te aktualnu sniženu cijenu?**

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Vezano za pitanje obavješćavanja potrošača o cijenama, ističe se kako tijekom posebnih oblika prodaje (npr. na naljepnicama na proizvodu) ljekarna **isključivo** može isticati **dvije cijene**, odnosno sniženu i najnižu cijenu koju je taj proizvod imao u razdoblju od 30 dana koji su prethodili tom posebnom obliku prodaje proizvoda. Isticanje drugih cijena zabranjeno je sukladno odredbi članka 149. stavku 1. točki 3. Zakona („Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj trgovac - pravna osoba ako: na proizvodu ili prodajnom mjestu, osim cijena iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, istakne druge cijene, osim u slučajevima iz članka 8. stavka 4. i glave II. dijela drugog ovoga Zakona)“

- **Molimo pojašnjenje izuzetaka programa vjernosti na koje se ne primjenjuje članak 6.a Direktive o isticanju cijena uz navođenje primjera.**

Govorimo li o izuzetku:

- kada se koriste popusti ostvareni skupljanjem bodova, definirani u pravilima programa vjernosti?**
- kada se koristi popust na određene proizvode ili linije proizvoda za imatelje kartice vjernosti? Postoji li razlika u tumačenju ukoliko je taj popust trajan ili ukoliko je isprekidan, ali se provodi npr. na tjednoj ili mjesečnoj bazi?**
- kada se koristi popust na sve (npr. 20 % na sve) za imatelje kartice vjernosti? Postoji li razlika u tumačenju ukoliko je taj popust trajan ili ukoliko je isprekidan? npr. na tjednoj ili mjesečnoj bazi?**
- kada se koristi kod za popust samo za imatelje kartice vjernosti na web shopu?**

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Slučajevi posebnih uvjeta prodaje **pojednim skupinama potrošača**, kao što su članovi programa vjernosti, isključeni su od primjene odredbi članka 19. Zakona i nije potrebno isticati sniženu i najnižu cijenu proizvoda koju je isti imao u posljednjih 30 dana od dana početka promocije pojedinim skupinama potrošača te je **dovoljno jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti te uvjete prodaje kako u oglašavanju tako i na samom prodajnom mjestu** (npr. u ljekarni i na prodajnom mjestu mrežne trgovine).

Gore navedeno se odnosi na sve posebne uvjete prodaje koji se mogu odobriti posebnim skupinama potrošača.

- Molimo pojašnjenje izuzetaka posebnih uvjeta prodaje na koje se ne primjenjuje Članak 6.a Direktive o isticanju cijena uz navođenje primjera.

Govorimo li o izuzetku:

- kada dajemo popust 20 % na ukupnu kupnju? Treba li u tom slučaju biti određen iznos iznad kojeg se daje popust na ukupnu kupnju i može li se popust koristiti isprekidano, npr. jednom u tjedan dana? Može li popust biti definiran na određene proizvode?
- vezane kupnje: npr. 30 % popusta na 2 ili više različitih proizvoda unutar iste linije, brenda ili proizvođača proizvoda?
- za određene skupine potrošača, ukoliko su oni registrirani kupci na web shopu? Može li se u tom slučaju dati kod za popust za određene proizvode, na ukupnu kupnju ili na sve?
- za određene skupine potrošača, ukoliko su oni pretplatnici na newsletter? Može li se u tom slučaju dati kod za popust za određene proizvode, na ukupnu kupnju ili na sve?

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Slučajevi kada ljekarna odobrava posebne uvjete prodaje **za pojedine proizvode ili pojedinu skupinu proizvoda**, sukladno članku 8. stavku 4. Zakona obuhvaćeni su primjenom članka 19. Zakona, stoga u slučajevima kada ljekarna odobrava popust na ukupnu kupnju **svim potrošačima** (npr. 20% na ukupnu kupnju), dužna je za sve proizvode istaknuti sniženu i najnižu cijenu koju su ti proizvodi imali u razdoblju od 30 dana te u odnosu na istu (najnižu cijenu) primijeniti postotak sniženja koji se primjenjuje.

Međutim, ako ljekarna odobrava popust na ukupnu kupnju uvjetovano potrošnjom određenog iznosa kupovine, ljekarna nije dužna istaknuti cijenu sukladno članku 19. Zakona, iz razloga što u slučajevima vezanih uvjetnih ponuda, ljekarna je dužna obavijestiti potrošača o sadržaju promocije jasno, vidljivo i čitljivo, ali bez obveze istodobnog isticanja dvije cijene sukladno članku 19. predmetnog Zakona.

Odobranje popusta pojedinim skupinama potrošača kao što su registrirani potrošači na trgovini mrežne stranice koja omogućuje kupovinu i neregistriranim potrošačima i pretplatnicima na npr. newsletter, nije obuhvaćeno primjenom članka 19. Zakona, budući da se takva pogodnost nudi samo **određenim skupinama potrošača**, a ne svim potrošačima.

- Ulazi li prodaja proizvoda na popustu zbog kratkog roka u kalkulaciju najniže cijene unatrag 30 dana?

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Proizvod čija se cijena snižava zbog istjecanja roka uporabe također je obuhvaćena primjenom članka 19. stavka 4. Zakona te ljekarne moraju istaknuti uz sniženu cijenu i najnižu cijenu koju je taj proizvod imao u razdoblju od 30 dana koji su prethodili samom posebnom obliku prodaje.

Međutim, vezano za posebne oblike prodaje koji bi eventualno uslijedili u razdoblju od 30 dana od posebnog oblika prodaje proizvoda (na kojoj je jasno istaknut rok trajanja iste) zbog toga što je isticao rok uporabe, napominjemo kako se takav proizvod tretira kao različit od istog proizvoda s istaknutim duljim rokom trajanja (npr. kada se radi o šamponima iste vrste, istog proizvođača, ali različitog roka trajanja).

Posljedično, kada se za drugi dio takvog istovrsnog proizvoda unutar 30 dana provodi novi posebni oblik prodaje radi isteka roka trajanja, uz sniženu se cijenu kao referentna cijena ne ističe snižena cijena po kojoj se prodavao prvi dio istovrsnih proizvoda za koji je unutar 30 dana proveden posebni oblik prodaje radi isteka roka trajanja.

- **Na cijene proizvoda u ljekarni utječu cijene po kojima su predmetni proizvodi kupljeni od dobavljača, pa bi u određenim slučajevima, ukoliko se provodi novo sniženje na način da je referentna cijena niža od najniže cijene istih proizvoda u 30 dana koji su prethodili posebnom obliku prodaje tih proizvoda, morali iste prodavati po cijeni nižoj od nabavne cijene. Cijena koja se primjenjuje tijekom tih posebnih oblika prodaje transparentna je i zaista snižena cijena. S obzirom na navedeno, hoće li se pravilnikom koji će se tek definirati, uzeti u obzir mogućnost referiranja idućih sniženja koja nastupaju unutar 30 dana koji su prethodili samom posebnom obliku prodaje, na redovnu cijenu, a ne na najnižu u zadnjih 30 dana?**

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Odredba o referentnoj cijeni je u cijelosti preuzeta iz tzv. Omnibus Direktive i ljekarne su dužne prilagoditi svoje poslovanje novim pravilima provedbe sniženja. Vezano za mogućnost određivanja posebnog oblika prodaje proizvoda na način da je snižena cijena ispod nabavne cijene, ako bi se takvim posebnim oblikom prodaje kršili drugi važeći propisi, ljekarna mora razmotriti određivanje takvog posebnog oblika prodaje uopće! Poseban oblik prodaje proizvoda (sniženje) je mogućnost ljekarne, a ne obveza.

Nastavno na gore navedeno i prema Smjernicama Europske komisije za tumačenje Direktive, države članice ne smiju odstupati od određivanja cijena u pogledu posebnih oblika prodaje te se isto neće utvrđivati posebnim pravilnikom koji proizlazi iz Zakona o zaštiti potrošača.

- **Kako se određuje cijena istog proizvoda tijekom posebnih oblika prodaje u različitim ljekarničkim jedinicama i na koji se način poseban oblik prodaje može oglašavati?**

Odgovor Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja:

Ljekarna može određivati različite cijene i različite posebne oblike prodaje na **različitim prodajnim mjestima (ljekarničkim jedinicama)**. U tom slučaju referentna cijena za određivanje snižene cijene koja će se primjenjivati na određenom prodajnom mjestu je najniža cijena proizvoda koju je ista imala na tom istom prodajnom mjestu u razdoblju od 30 dana koji su prethodili tom posebnom obliku prodaje. Tijekom oglašavanja tih posebnih oblika prodaje, ljekarna mora u sredstvu oglašavanja istaknuti kako se oglašavani posebni oblik prodaje odnosi na točno određeno mjesto.

Ako ljekarna određuje poseban oblik prodaje na razini više prodajnih mjesta, npr. na način da u istom sudjeluju sve ljekarničke jedinice ljekarničke ustanove, a ljekarna je u razdoblju od 30 dana koji su prethodili tom posebnom obliku prodaje primjenjivala **različite cijene tog proizvoda na različitim prodajnim mjestima**, potrebno je razlikovati dva različita slučaja:

1. prodaja proizvoda po sniženoj cijeni u određenom postotku (npr. cijena šampona je snižena za 30%)

Na svakom prodajnom mjestu referentna cijena u odnosu na koju se određuje cijena umanjena za 30% je najniža cijena koju je ljekarna primjenjivala za isti proizvod tijekom razdoblja od 30 dana prije provođenja posebnog oblika prodaje na tom prodajnom mjestu (ljekarničkoj jedinici) .

Posljedično, sama snižena cijena će se razlikovati na različitim prodajnim mjestima te je ljekarna dužna tijekom oglašavanja tog posebnog oblika prodaje osigurati da poruke u oglašavanju sadrže samo opis promocije bez isticanja cijena iz razloga nemogućnosti isticanja jedinstvene najniže cijene koju je taj proizvod imao u razdoblju koje je prethodilo 30 dana prije same promocije, niti jedinstvene snižene cijene.

Posebno se naglašava da je ljekarna obvezna istaknuti gore navedene cijene na samom prodajnom mjestu tijekom trajanja tog posebnog oblika prodaje.

2. prodaja proizvoda po točno određenoj sniženoj cijeni (npr. prodaja šampona po sniženoj cijeni 19,99 kn) koja će se primjenjivati na svim prodajnim mjestima obuhvaćenim tim posebnim oblikom prodaje.

Kad je sadržaj sniženja prodaja proizvoda po točno određenoj sniženoj cijeni, ljekarna tijekom oglašavanja tog posebnog oblika prodaje nije dužna istaknuti najnižu cijenu koju je primjenjivala u razdoblju od 30 dana koji su prethodili tom posebnom obliku prodaje, ali je dužna istaknuti sniženu cijenu proizvoda.

Na samom prodajnom mjestu (npr. u ljekarni, na mrežnim stranicama i dr.) ljekarna je dužna istaknuti najnižu cijenu koju je ljekarna primjenjivala za isti proizvod tijekom razdoblja od 30 dana prije provođenja posebnog oblika prodaje na tom prodajnom mjestu i samu sniženu cijenu proizvoda.